

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 10 października 1975 r.

w sprawie warunków odpowiedzialności materialnej pracowników za szkodę w powierzonym mieniu.

Na podstawie art. 126 § 2 Kodeksu pracy (Dz. U. z 1974 r. Nr 24, poz. 141 i z 1975 r. Nr 16, poz. 91) po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie ustala warunki odpowiedzialności materialnej pracowników za szkody w mieniu, o którym mowa w art. 124 § 2 Kodeksu pracy, powierzonym z obowiązkiem zwrotu albo do wyliczenia się, zwanym dalej „powierzonym mieniem”:

- 1) na zasadach przewidzianych w art. 114—116 i 118 Kodeksu pracy,
- 2) w ograniczonej wysokości.

§ 2. 1. Odpowiedzialność materialną za szkody w powierzonym mieniu ponoszą na zasadach przewidzianych w art. 114—116 i 118 Kodeksu pracy pracownicy zatrudnieni:

- 1) w magazynach jednostek organizacyjnych handlu wewnętrznego, w których wyodrębniono pomieszczenie do wydawania towarów (halę spedycyjną) oraz zorganizowano dozór ruchu mienia i osób; warunek wyodrębnienia pomieszczenia wydawania towarów nie

jest wymagany w magazynach, w których przeładunek odbywa się systemem automatycznym z urządzeniami pomiarowo-kontrolnymi,

- 2) w sklepach o obsadzie co najmniej 6 osób i w stoiskach (działach) w domach towarowych (handlowych), jeżeli przy sprzedaży towarów wystawia się dowody sprzedaży, inkaso gotówki jest dokonywane przez kasjerów w wydzielonych kasach, a wydawanie towarów jest dokonywane przez inną osobę niż sprzedawca,
- 3) w sklepach samoobsługowych oraz w stoiskach (działach) samoobsługowych w domach towarowych (handlowych), w których inkaso gotówki dokonywane jest w wydzielonych kasach przy użyciu kas rejestracyjnych.

2. Odpowiedzialnością, o której mowa w ust. 1, pracownik zostaje objęty po zawiadomieniu go przez zakład pracy na piśmie o zaistnieniu warunków określonych w tym przepisie oraz po przeprowadzeniu inwentaryzacji. Do przeprowadzenia inwentaryzacji należy przystąpić nie-

zwłocznie, nie później niż w ciągu miesiąca od zaistnienia warunków określonych w ust. 1.

§ 3. 1. Zakład pracy może zastosować zasady odpowiedzialności materialnej za szkody w powierzonym mieniu, przewidziane w art. 114—116 i 118 Kodeksu pracy, także w stosunku do pracowników zatrudnionych:

- 1) w magazynach określonych w § 2 ust. 1 pkt 1, w których nie ma wyodrębnionego pomieszczenia do wydawania towarów (hali spedycyjnej) i w których przeładunek nie odbywa się systemem automatycznym z urządzeniami pomiarowo-kontrolnymi,
- 2) w sklepach określonych w § 2 ust. 1 pkt 2, w których wydawanie towarów jest dokonywane przez sprzedawcę,
- 3) w sklepach i stoiskach (działach) w domach towarowych (handlowych) z artykułami spożywczymi o obsadzie co najmniej 3 osób i z artykułami przemysłowymi o obsadzie od 3 do 5 osób, jeżeli inkaso gotówki dokonywane jest przy użyciu kas rejestracyjnych.

2. Przed zastosowaniem zasad odpowiedzialności materialnej, o których mowa w ust. 1, kierownik zakładu pracy zasięga opinii rady zakładowej. Przepis § 2 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 4. Właściwy minister (kierownik urzędu centralnego), centralny związek spółdzielni oraz organizacje społeczne mogą po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych zarządzić stosowanie zasad odpowiedzialności, o których mowa w § 2 i 3, w stosunku do pracowników zatrudnionych w magazynach podległych jednostek organizacyjnych innych niż jednostki handlu wewnętrznego, jeżeli magazyny te odpowiadają warunkom ustalonym w tych przepisach.

§ 5. Przepisów § 2—4 nie stosuje się do pracowników ponoszących wspólną odpowiedzialność materialną, o której mowa w art. 125 Kodeksu pracy.

§ 6. 1. Wysokość odszkodowania za szkody w mieniu powierzonym pracownikowi ponoszącemu odpowiedzialność materialną na zasadach określonych w art. 124 § 2 i 3 oraz art. 125 Kodeksu pracy może być obniżona, gdy sprawowanie nadzoru nad tym mieniem jest utrudnione, a w szczególności:

- 1) gdy mienie znajduje się w pomieszczeniach, do których ze względu na potrzeby prawidłowej obsługi konsumentów (interesantów) mają dostęp również pracownicy innych działów albo inne osoby, a zwłaszcza w placówkach handlowych, w których nabywcy mają swobodny dostęp do towarów, oraz gdy przyjmowanie towarów odbywa się bez przerywania obsługi nabywców,

- 2) w magazynach, sklepach i punktach usługowych o obsadzie co najmniej 5 osób lub gdy praca w magazynach, sklepach i punktach usługowych trwa dłużej niż na jedną zmianę.

2. Gdy szkoda w powierzonym mieniu powstała w innych okolicznościach niż określone w ust. 1, wysokość odszkodowania może być w wyjątkowych wypadkach obniżona, jeżeli jest to uzasadnione ze względu na zasady współzycia społecznego.

§ 7. W wyjątkowych wypadkach, gdy jest to uzasadnione ze względu na zasady współzycia społecznego, wysokość odszkodowania za szkody w powierzonym mieniu może być także obniżona pracownikom ponoszącym odpowiedzialność materialną na zasadach przewidzianych w art. 114—116 i 118 Kodeksu pracy.

§ 8. 1. Obniżenie odszkodowania, o którym mowa w § 6 i 7, może nastąpić do wysokości od 6- do 12-miesięcznego wynagrodzenia pracownika. W tych granicach wysokość odszkodowania ustala się w zależności od stopnia utrudnienia sprawowania nadzoru nad mieniem, rodzaju zaniedbań, rozmiaru szkody, stopnia winy, doświadczenia zawodowego, wyników dotychczasowej pracy, jak również od sytuacji rodzinnej i majątkowej pracownika.

2. W stosunku do pracownika, który przepracował nienagannie ostatnie 3 lata przed powstaniem szkody lub gdy stopień jego winy jest nieznaczny, odszkodowanie może być obniżone do wysokości od 3- do 6-miesięcznego jego wynagrodzenia.

3. Przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia pracownika przyjmuje się wynagrodzenie przysługujące pracownikowi w dniu wyrządzenia szkody według zasad ustalania ekwiwalentu pieniężnego za urlop.

§ 9. 1. Wysokość odszkodowania, o którym mowa w § 6 i 7, ustala kierownik zakładu pracy po wysłuchaniu pracownika i po zasięgnięciu opinii rady zakładowej.

2. Obniżenie wysokości odszkodowania wymaga pisemnego uzasadnienia.

§ 10. Przepisy § 6—9 stosuje się także do nie uiszczanego odszkodowania za szkody w powierzonym mieniu, powstałe przed dniem wejścia w życie rozporządzenia.

§ 11. Objęcie pracowników zatrudnionych w dniu wejścia w życie rozporządzenia odpowiedzialnością materialną za szkody w powierzonym mieniu na zasadach przewidzianych w § 2 powinno nastąpić nie później niż w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1976 r.

Prezes Rady Ministrów: P. Jaroszewicz